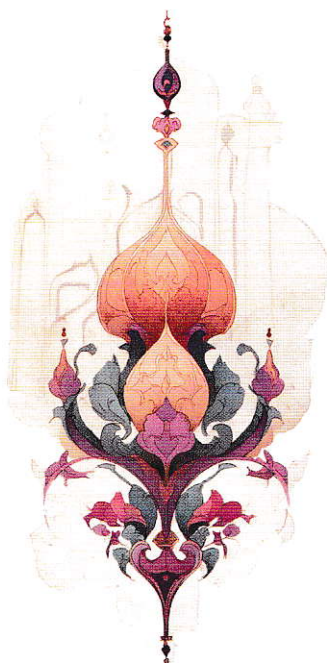

ECOURI DIN LUME

POVEȘTI POPULARE DIN AZERBAIDJAN

CUPRINS

Melik-Mamed
2

Ohai și Ahmed
20

Povestea unei fete istețe
38

Cele șapte mlădițe de rodii
48

Şeidulla, leneşul
52

Selecție și adaptare: Olga Ivașișin

Poligraf-Design SRL • Chișinău • 2026

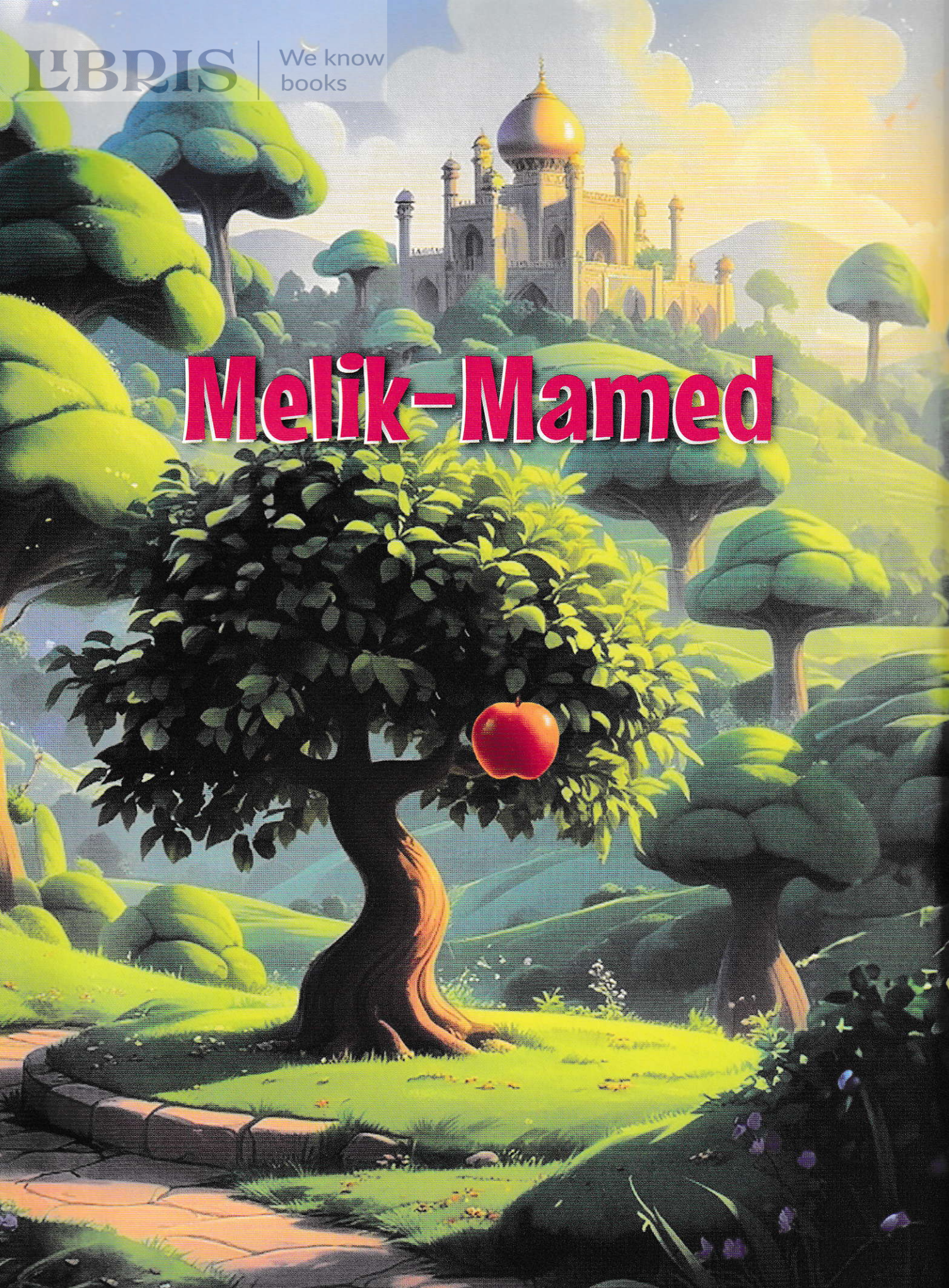
DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Povești populare din Azerbaidjan / selecție și adaptare: Olga Ivașișin. – Chișinău : Dorința, 2026
(Poligraf-Design). – 55, [1] p. : des. color. – (Ecouri din lume, ISBN 978-5-36240-457-4). – [500] ex.

ISBN 978-5-36240-460-4.

821.512.162-93

P 88

LIBRIS

We know
books

Melik-Mamed

Trăia odată, în vremuri depărtate, un padișah puternic și mare. Padișahul avea o grădină nemaivăzută de frumoasă, în care creștea o minune de măr. În fiecare an, primăvara, mărul înflorește pentru o zi, în a doua zi își scutura florile, iar în a treia zi dădea un singur măr. Oricine gusta din acest măr se schimba într-un tânăr de douăzeci de ani.

În fiecare primăvară, în zorii zilei, padișahul venea în grădină ca să-și mângâie privirea cu minunea de pom și să guste din roada lui. Însă de câțiva ani încoace nu găsea mărul pe creangă. Cineva îl fura.

Așa se scurgeau anii. Până la urmă, padișahul și-a pierdut răbdarea și, înainte de a se pârgui mărul, l-a chemat pe fiul său cel mai mare. Feciorul s-a înfățișat neîntârziat, închinându-se până la pământ.

– Tată, a spus el, sunt gata să-ți împlinesc orice dorință. Poruncește!

– Unde s-a mai văzut, a spus padișahul, ca eu, stăpânul lumii, să nu pot gusta un măr din propria mea grădină? Fiule, în noaptea aceasta vei păzi mărul. Să-l prinzi numaidecât pe tâlhar, care va fi pedepsit cu toată asprimea.

Fiul cel mare al padișahului i-a sărutat mâna și a ieșit. Când s-a lăsat seara, și-a pus zalele, a luat arcul și săgețile și s-a dus în grădină. Toată noaptea a păzit mărul, dar spre revărsatul zorilor, când fructul era bine copt, somnul l-a biruit și a adormit.

Când s-a trezit, mărul dispăruse fără urmă!

S-a mâhnit amarnic feciorul de padișah și s-a întors cu mâinile goale la palat.

În anul următor, padișahul l-a chemat pe feciorul mijlociu.

– Fiule, i-a spus el, sunt stăpânul lumii și nu pot îngădui ca grădina mea să fie prădată an de an. Fă tot ce-ți stă în putere și adu-mi mărul fermecat împreună cu hoțul. Să-și primească pedeapsa cuvenită.

Feciorul mijlociu s-a închinat până la pământ, i-a sărutat mâna și a ieșit.

Spre seară, când a început să se întunece, și-a pus zalele, a luat arcul și săgețile, și-a ascuțit sabia și s-a dus în grădină. Cât e noaptea de mare n-a închis un ochi, dar spre zori, când mărul se pârguia frumos, l-a furat somnul și a adormit.

Când s-a trezit, ia mărul de unde nu-i!

Rușinat, s-a întors și el la palat cu mâinile goale.

Să-l lăsăm cu amarul lui și să vă povestesc despre feciorul cel mai mic al padișahului, pe nume Melik-Mamed.

În anul ce-a urmat, el s-a înfățișat înaintea tatălui său, a căzut la picioarele lui și i-a spus:

– Tată, încredințează-mi mie paza mărilor!

– Feciorașule, i-a răspuns padișahul, frații tăi mai mari s-au prins și ei să-l păzească, și să pună mâna pe hoț, dar n-au izbutit. Atunci ce să mai vorbim de tine?

Melik-Mamed a insistat pe lângă tatăl său și, până la urmă, l-a înduplecat. Băiatul, plin de bucurie, s-a dus să se pregătească. Pe la apusul soarelui, și-a îmbrăcat straiile de luptă, și-a luat arcul cu săgeți, sabia și a pornit spre grădină.

Până la miezul nopții, nimeni n-a tulburat liniștea grădinii. Apoi Melik-Mamed a simțit că-l copleșește somnul. Pleoapele i-au devenit grele, iar capul i-a căzut pe piept. Somnoros fiind, a atins sabia cu mâna și s-a tăiat la un deget. Durerea l-a străpuns ca o flacără vie și l-a împiedicat să mai adoarmă.

În zorii zilei, tânărul a auzit un vâjâit înfricoșător. El s-a pitiț repede după copac. Dintr-odată, a sclipit fulgerul, a bubuit tunetul și din nicăieri a apărut un demon înalt, cu coarne mici pe cap, care se apropia cu pași grei de pomul cu pricina.

Melik-Mamed a înțeles imediat că demonul acela era hoțul merelor.

Când demonul a ajuns la pom și s-a întins după măr, Melik-Mamed a scos sabia și l-a lovit cu atâta putere, încât sabia s-a rupt în două. Demonul a scos un urlet de durere și a fugit, lăsând o dâră de sânge în urma lui.

Melik-Mamed, fără să mai stea pe gânduri, a rupt mărul, l-a pus pe un vas de aur, l-a acoperit cu o năframă și l-a dus padișahului. Când a văzut padișahul mărul fermecat, s-a bucurat nespus și l-a sărutat pe Melik-Mamed pe frunte.

Atunci Melik-Mamed a spus:

– Tată, îngăduie-mi să mă duc pe urmele sângerânde ale demonului, ca să-l găsesc și să-l omor.

Văzând atâta bărbăție la fiul său, padișahul i-a permis să plece în căutarea demonului. A adunat mulți oșteni, l-a pus pe Melik-Mamed în fruntea lor și l-a binecuvântat pe el și pe frații lui la drum.

Au mers ei cât au mers, urmărind dâra de sânge lăsată de demonul rănit, până au ajuns la o fântână. Acolo urmele se sfârșeau, iar gura fântânii era acoperită cu o piatră grea de moară, care trebuia dată la o parte pentru a putea coborî înăuntru.

Feciorul cel mare a încercat primul, dar nu a putut să o dea la o parte. Apoi a încercat cel de-al doilea fecior, dar oricât s-a silit, nu a clintit piatra din loc. În cele din urmă a venit rândul lui Melik-Mamed. El a apucat piatra și, dintr-o smucitură, a dat-o la o parte.

Acum trebuiau să coboare în fântână.

– Primul cobor eu, a spus cel mai mare dintre frați.

Zis și făcut. L-au legat cu o frânghie de mijloc și au început să-l coboare cu încetul în fântână.

– Of, ard! Scoateți-mă de aici! a strigat el dintr-odată.

L-au scos. Apoi s-a apropiat de fântână fratele mijlociu. Cu el s-a întâmplat același lucru.

– Of, ard! Scoateți-mă mai repede!

L-au scos și pe el. Apoi a venit rândul lui Melik-Mamed.

– Dați-mi drumul în fântână, a spus el, și chiar dacă voi striga ca din gură de șarpe, să nu mă scoateți și să nu dați ascultare cuvintelor mele.

Așa au și făcut. Striga sărmanul Melik-Mamed de ți se rupea inima, însă strigătul lui nu-l lua nimeni în seamă.

Puțin câte puțin, Melik-Mamed a simțit că, pe măsură ce se adâncea în fântână, căldura scădea. Într-un târziu, a atins fundul fântânii cu piciorul.

Dezlegând frânghia, tânărul s-a uitat împrejur și a văzut o cărare, pe care a și pornit fără să stea pe gânduri.

Cărarea l-a dus la o casă. El a deschis ușa și s-a pomenit într-o cameră pustie. A deschis apoi a doua ușă – și din nou a dat de o cameră pustie; astfel a trecut prin șase încăperi asemănătoare cu prima. În cea de-a șaptea a văzut o fată foarte frumoasă, care ședea pe pat. Alături de ea dormea demonul, cu capul pe genunchii ei.

Văzându-l pe Melik-Mamed, fata cea frumoasă a strigat:

– O, tinere! Cine ești și de unde ai venit? Fugi de aici: demonul e rănit și înfuriat! Dacă se trezește, numaidecât te nimicește!

Melik-Mamed i-a răspuns:

– Nu mi-e frică de el! Am venit să-l ucid!

El a scos sabia din teacă și cu ascuțișul ei a prins a-l gădila pe demon la tălpi. Acesta a deschis un ochi și i-a spus fetei:

– Alungă muștele, că nu-mi dau pace să dorm!

Melik-Mamed a așteptat demonul să adoarmă, apoi a prins din nou a-l gădila.

– Oare nu vezi că mă necăjesc muștele?! a strigat demonul, supărat deja.

A treia oară, când Melik-Mamed l-a gădilat din nou, demonul a sărit ca ars și, plin de furie, a răcnit:

– De câte ori să-ți spun? Alungă muștele, că nu-mi dau pace să dorm!

În aceeași clipă, Melik-Mamed s-a aruncat ca un leu asupra demonului și a început lupta. S-au tot bătut ei patruzeci de zile și patruzeci de nopți, dar niciunul nu a reușit să-l învingă pe celălalt. În cele din urmă, au căzut amândoi fără puteri, iar demonul i-a zis lui Melik-Mamed:

– Să ne odihnim puțin și apoi să luptăm iar.

Zis și făcut. Demonul a pus capul pe genunchii fetei și a adormit buștean.

Atunci fecioara i-a șoptit lui Melik-Mamed:

– O, tinere! Vezi colo, pe polița de sus, o sticlură? Demonul își ține viața în ea. Dacă spargi sticlura, negreșit că îl dobori pe demon.

Melik-Mamed, cât ai clipi din ochi, a apucat sticlura și a izbit-o de podea. Din ea a zburat o pasăre, pe care tânărul a prins-o cu iscusință.

Demonul, trezindu-se din somn, a prins să-l roage pe Melik-Mamed:

– Tinere, te implor, lasă pasărea în pace. Cere tot ce-ți dorește inima, numai nu omorî pasărea – în ea se află viața mea.

Dar Melik-Mamed era de neînduplecat.

– Am râvnit atât de mult să te răpun, a spus el și a făcut ce și-a pus în gând.

În următoarea clipă, demonul s-a prăbușit la pământ și și-a dat sufletul, care s-a risipit în aer ca un fum.

Melik-Mamed, sfârșit de oboseală, a pus capul pe genunchii fetei frumoase și a căzut într-un somn adânc.

După ce s-a deșteptat, a trecut în camera următoare. Acolo a văzut o fecioară și mai frumoasă. Pe genunchii ei își ținea capul alt demon, mult mai înfricoșător decât primul.

Fata s-a uitat la Melik-Mamed și s-a înfiorat:

– O, tinere, pleacă de aici cât nu-i târziu! Dacă se trezește demonul, te va sfâșia în bucăți.

– N-ai frică, preafrumoasă fată, îi vin eu repede de hac, a murmurat Melik-Mamed și l-a gădilat pe demon la călcăie.

Demonul a deschis ochii și i-a spus fetei:

– Alungă muștele, că nu mă lasă să dorm!

Melik-Mamed a zăbovit puțin și iar s-a apucat să-l gădile.

Demonul a deschis iar ochii și a strigat supărat:

– Ți-am poruncit să alungi muștele!

Atunci Melik-Mamed l-a gădilat a treia oară.

Demonul a sărit în picioare și a urlat asurzitor:

– Nu ți-am spus eu oare că mă necăjesc muștele?

Aici Melik-Mamed a sărit și hai să se bată cu demonul. S-au înfruntat ei patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără ca vreunul să poată birui.

În cele din urmă, demonul a căzut frânt de oboseală.

Preafrumoasa fată n-a stat mult pe gânduri și i-a șoptit lui Melik-Mamed:

– O, tinere! Colo, în sipet, se află o sticluță în care demonul își ține viața. Dacă spargi sticluța, el va pieri.

Melik-Mamed a scos din sipet sticluța și a spart-o. Din ea a zburat o pasăre. Tânărul a prins-o și i-a sucit gâtul, iar demonul și-a dat pe loc sufletul.

După ce s-a odihnit puțin, Melik-Mamed a pășit în cea de-a treia cameră. Acolo, privirea i s-a oprit asupra unei fete de o frumusețe cum nu s-a mai văzut pe lume. Semăna cu luna în a paisprezecea zi: s-o privești și să nu te mai sature!

Melik-Mamed s-a îndrăgostit de ea din prima clipă. Și fata l-a îndrăgit pe loc.

– O, tinere, i-a spus ea cu glas tremurat, mi-e milă de tine! Fugi cât nu e târziu! Îndată vine demonul și te înghite!

Însă Melik-Mamed s-a așezat pe covor în așteptarea demonului. Deodată, a prins a fulgera și a tuna și acesta s-a arătat în prag. Părea că se rostogolește un munte!

Cât ai clipi din ochi, între ei s-a încins lupta. S-au înfruntat patruzeci de zile și patruzeci de nopți, iar când le-au secat puterile, s-au înțelese să se odihnească. Demonul s-a prăbușit pe covor și a adormit pe dată.

Atunci fata i-a șoptit lui Melik-Mamed:

– O, tinere, acolo, în cufărul acela, se află o sticluță în care este ascunsă viața demonului. Sparge sticluța și el va pieri.

Melik-Mamed a ridicat iute capacul greu al cufărului, a scos sticluța și, cu o mișcare hotărâtă, a izbit-o de podea. Pasărea a zburat repede, dar tânărul a prins-o și i-a sucit gâtul. În aceeași clipă, demonul și-a dat sufletul.

Melik-Mamed, sfârșit de oboseală, s-a lungit pe covor, a pus capul pe genunchii fetei și a adormit adânc.